

СЕКЦІЯ 1. «ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ЛІСІВНИЦТВІ, ЛІСОКОРИСТУВАННІ ТА МИСЛИВСТВІ»

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОПУЛЯЦІЇ *IPS ACUMINATUS* В ПЕРІОД ЙОГО МАСОВОГО РОЗМНОЖЕННЯ В ПОЛІСЬКОМУ ПРИРОДНОМУ ЗАПОВІДНИКУ

Бельська О.В., с.н.с.
Поліський природний заповідник

Дослідження просторової структури популяції *Ips acuminatus* та його патогенності проводили в лютому 2018 р. Цей полігамний вид з вираженим статевим диморфізмом вражає крону *Pinus sylvestris* або стовбури молодих дерев з тонкою корою. На момент проведення досліджень на гілках спостерігалось три покоління жуків. Найбільш численними були імаго з переважанням самиць в 3,5 рази. За просторовою структурою популяції молоді особини зустрічалися переважно на гілках діаметром більше 2 см, така ж закономірність і для личинок та лялечок. Зрілі особини зустрічалися також на гілках діаметром 0,7-2 см.

Середня кількість особин на 1 дм² площі на гілках діаметром 0,7-2,00 см становила 55,4 шт., а більше 2,00 см – 13,3 шт. Середнє значення становить 28,35 особини/дм². Зважаючи, що ознакою незворотного патологічного процесу є наявність в середньому 24 особин на 1 дм² [1], ми можемо говорити про спалах розмноження короїдів у 2018 р., що дало їм можливість заселяти не лише ослаблені, а й здорові дерева.

Кількість отворів вильоту *Ips acuminatus* на 1 дм² коливається в межах від 21 до 51 на гілках першого порядку та до 30-72 в нижній частині крони. Спостерігалось різке збільшення кількості отворів вильоту від початкової фази розвитку шкідників у 2014-2015 р. до фази спалаху в першій половині 2018 р., і стрімке їх зменшення у фазі кризи (розсіювання), що розпочалась з другої половини 2018 р. За нашими даними, короїд верхівковий протягом всього періоду спостережень (2014-2020 рр.) був наймасовішим агресивним видом.

Розрахувавши коефіцієнт розмноження за сумою льотних отворів по відношенню до маточних ходів та шлюбних камер, ми отримали середній показник 4,5-4,8, що також вказує на високу патогенність виду [1] в дослідний період.

Література:

1. Методичні рекомендації щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу [Текст] / Відп. уклад. В. Л. Мешкова — Х. : УкрНДІЛГА, 2011. — 27 с.